

Datum

2020-08-21

Vår referens

Gabriella Manieri

Upphandlingschef

Gabriella.Manieri@malmo.se

Tjänsteskrivelse

Återrapportering budget 2018 – Utredda förutsättningar för bättre politisk styrning och främjande av såväl hållbara som innovationsupphandlingar STK-2019-1134

Sammanfattning

I budget 2018 gavs kommunstyrelsen i uppdrag att utreda förutsättningarna för bättre politisk styrning av upphandlingsverksamheten och främjande av såväl hållbara upphandlingar som innovationsupphandlingar. Stadskontoret har utifrån det beslutade utredningsdirektivet tagit fram bifogade rapport och föreslår med utgångspunkt i slutsatserna i rapporten ett antal åtgärder.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta

1. Kommunfullmäktige ger samtliga nämnder i uppdrag att till kommunstyrelsen årligen redovisa
 - aktuell inköpsstatistik
 - planerade upphandlingar över tröskelvärdet
 - hållbarhetsaspekter i planerade upphandlingar över tröskelvärdet
 - produkt- eller verksamhetsområden där innovativa inköpslösningar efterfrågas

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen att för egen del besluta

2. Kommunstyrelsen ger Stadskontoret i uppdrag att för identifierade kommunövergripande avtalsområden årligen redovisa
 - aktuell inköpsstatistik
 - planerade upphandlingar över tröskelvärdet
 - hållbarhetsaspekter i planerade upphandlingar över tröskelvärdet
 - produkt- eller verksamhetsområden där innovativa inköpslösningar efterfrågas

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen att för egen del besluta

3. Kommunstyrelsen ger Stadskontoret i uppdrag att, med utgångspunkt i nämndernas årliga redovisning av inköpsstatistik, planerade upphandlingar, hållbarhetsaspekter i upphandlingar och efterfrågade nya inköpslösningar, föreslå eventuella strategier eller rikttningsbeslut för att främja samordning av inköp på koncernnivå, hållbar konsumtion och hållbara inköp samt innovativa inköpslösningar.

Beslutsunderlag

- Utredning bättre politisk styrning av upphandlingsverksamheten
- G-Tjänsteskrivelse KSAU 200831 Återrapportering budget 2018 – Utredda förutsättningar för bättre politisk styrning och främjande av såväl hållbara som innovationsupphandlingar

Beslutsplanering

Kommunstyrelsens arbetsutskott 2020-08-31

Kommunstyrelsen 2020-09-09

Kommunfullmäktige 2020-09-24

Beslutet skickas till

Samtliga nämnder och förvaltningar

Ärendet

Bakgrund

I budget 2018 anges att stadens upphandlingsorganisation, genom en tydlig politisk styrning, kan användas som strategiskt verktyg för att bidra till fler och bättre innovationer och vidareutveckla det påbörjade arbetet med att nå sociala och miljömässiga mål.

Stadskontoret har, med utgångspunkten i direktivet för utredningen, gjort en nulägesbeskrivning vilket utrymme de efterfrågade delområdena har i stadens inköps- och upphandlingsverksamhet idag, beskrivit hur frågorna hanteras inom andra jämförbara upphandlande myndigheter samt föreslagit det första steg som bör tas för att tillgodose behovet av bättre politisk styrning och främjande av hållbara och innovativa upphandlingar.

Sammanfattning av utredningens slutsatser

Utredningen visar tydligt att Malmö stad behöver ha ett uttalat och tydligt riktningssfokus både vad avser inköpsverksamheten i staden i stort, vad avser etiskt och miljömässigt hållbara leveranser och vad avser produkt- eller verksamhetsområden där nya innovativa lösningar efterfrågas.

Malmö stad behöver en tydlig rapportering och planering av strategiskt angelägna upphandlingar, innovativa upphandlingar och hållbara inköp för att möjliggöra politiska styrning på såväl nämnds- som på koncernnivå. Det finns också ett behov av att satsa på testbedverksamhet i staden, att systematisera dialogen med marknaden för att synliggöra möjligheter till nya innovativa och hållbara inköp och att bredda och fördjupa inköps- och upphandlingskompetensen generellt i staden.

Utredningen visar att det krävs personellt utrymme utöver dagens utrymme, framförallt hos de upphandlande funktionerna, för att kunna genomföra upphandlingar med cirkulära inslag, för att ställa krav på rätt nivå, för att följa upp ingångna avtal och för att se över och förändra det sätt på vilket leveranser sker till stadens närmare 2 000 leveranspunkter.

Den politiska styrningen av inköps- och upphandlingsfrågor skulle kunna förbättras genom att

kommunövergripande strategiska upphandlingsfrågor aggregeras till kommunstyrelsen så att eventuella riktningbeslut och taktiska vägval relaterade till ekonomiska, sociala, miljömässiga och innovativa aspekter i upphandling kan hanteras i ett stadsövergripande perspektiv.

För den stadsövergripande upphandlingsverksamheten, som stadskontoret har att hantera, är det strategidokument som årligen presenteras för kommunstyrelsens arbetsutskott en transparent grund för att möjliggöra en politisk styrning av de kommunövergripande avtalen. Rapporteringen bör dock kompletteras med förslag på tydliga strategiska vägval inom de olika avtalsområdena som bör beslutas av kommunstyrelsen.

När det gäller nämndernas egen upphandlingsverksamhet skulle den politiska styrningen främjas om en liknande rapportering av inköpsbehov och planerade upphandlingar över tröskelvärdena¹ presenterades för respektive nämnd.

För att skapa möjlighet för kommunstyrelsen att utöva sin uppsiktsplikt och hantera sitt ansvar för de koncernövergripande strategiska inköpsfrågorna i ett helhetsperspektiv så bör nämnderna rapportera estimerade inköpsbehov och planerade upphandlingar över tröskelvärdet för det kommande året till kommunstyrelsen.

Bedömningen är att den rapportering och de strategidokument som föreslås för att öka den politiska styrningen även skulle kunna användas som ett instrument för att främja de hållbara inköpen. Rapporteringen bör därför innefatta en beskrivning av planerade hållbarhetskrav i kommande upphandlingar och avtal samt prioriteringar mellan olika hållbarhetsfokus, resultatuppföljning avseende hållbarhetskrav under pågående avtal och revisioner kopplade till uppfyllande av hållbarhetskrav.

Bedömningen är att den rapportering och de strategidokument som föreslås för att öka den politiska styrningen också skulle kunna bidra till att främja de innovativa inköpen. Rapporteringen bör därför innefatta en analys av faktiskt genomförda inköp och de verksamhetsbehov som inköpen ska tillgodose. För att främja innovationsdrivna inköp är det också önskvärt att beskrivningen av behoven görs med ett flerårsperspektiv.

Ansvariga

Anna Westerling Ekonomidirektör

Daniel Olsson Sektionschef

Andreas Norbrant Stadsdirektör

¹ För kommunal myndighet är tröskelvärdena f. n. 2 096 097 SEK för varor och tjänster, 52 620 561 SEK för byggtreprenader samt 7 113 450 SEK för sociala tjänster och andra särskilda tjänster. Tröskelvärden beräknas utifrån det framtida kontraktets värde.